

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 4/2017

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

58. ročník Fyzikální olympiády, úlohy 1. kola kategorií E a F -- cze

In: Rozhledy matematicko-fyzikální : časopis pro zájemce o matematiku, fyziku a informatiku -- ISSN 0035-9343 -- Roč. 91, č. 4 (2016), s. 37-45.

V příspěvku je uvedeno 15 úloh 1. kola 58. ročníku Fyzikální olympiády kategorie E a F. Úlohy kategorie E jsou určeny žákům devátých ročníků základních škol, čtvrtých ročníků osmiletých gymnázií a druhých ročníků šestiletých gymnázií, kategorie F je pro žáky ročníků o rok nižších.

fyzika ; olympiáda ; řešení úloh ; žák ; základní škola ; víceleté gymnázium ; soutěžení ; fyzikální olympiáda ; ročník 9 ; ročník 4 ; ročník 2

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456485>

2.

Cesta ženy dějinami archeologie / Karel Sklenář -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 39, č. 3 (2017), s. 10-13.

Až do poloviny 20. století byla archeologie doménou mužů. I když se již od poloviny 19. století stala studijní disciplínou, byl to obor pro ženy uzavřený. Archeoložky bylo možno spočítat na prstech a většinou to byly ženy z vyšší střední vrstvy, které měly k archeologii nějaký zvláštní motiv nebo podnět. Autor zmiňuje několik žen-archeoložek a jejich význam pro obor. První ženou v české a jednou z prvních ve světové archeologii byla hraběnka Eliška Šliková (1790 - 1855), dalšími byly např. Antonie Lehmanová, Lucie Bakešová nebo Božena Štorchová, manželka známého spisovatele. Faktem méně známým je, že o archeologii se živě zajímala i Božena Němcová.

archeologie ; žena ; historické hledisko ; dějiny vědy ; věda ; zájem ; studijní obor ; století 19-20

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456413>

3.

Domácí vzdělávání jako výraz kulturního kreativismu / Irena Kašparová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Sociologický časopis = Czech sociological review -- ISSN 0038-0288 -- Roč. 53, č. 1 (2017), s. 79-99.

Přestože rodiny domácích školáků tvoří v českém školství výraznou menšinu, zájem o tuto formu vzdělávání sílí. Autorka sleduje domácí vzdělavatele z hlediska antropologie vzdělávání jako nositele specifických rodičovských etnoteorií. Ty tvoří z pohledu antropologie vzdělávání základní představy o tom, jaké jsou schopnosti, možnosti a potřeby jejich dětí. Domácí vzdělávání má mnoho podob, od dodržování školních osnov po volné, dítětem řízené učení. Právní podpora tyto možnosti jasně vymezuje. Autorka se snaží zodpovědět otázky, zda můžeme o českých domácích vzdělavatelích hovořit jako o kulturních kreativcích, jaké jsou jejich motivace pro domácí vzdělávání a jaké jsou praktické dopady jejich působení?

domácí vzdělávání ; rodiče ; tvořivost ; motivace ; dítě ; potřeba ; teorie ; Česká republika

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456724>

4.

Drunkorexie - dvojitě nebezpečí / Jana Tomanová, Martin Černý -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 3

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 4, č. 2 (2017), s. 4-7.

Drunkorexie je závažná forma poruchy příjmu potravy (PPP), odborníci o drunkorexii hovoří jako o novodobé epidemii mezi dospívajícími. Je definována jako narušené jídelní chování (eating disordered behaviour), při němž jedinec snižuje příjem kalorií z běžné stravy, aby si mohl dopřát alkoholické nápoje. Problém se týká především mladých žen (20-30 let), ale je rozšířený i mezi středoškoláky. V článku jsou uvedeny důsledky drunkorexie a její rizika. Jaké jsou možnosti pedagogů, kteří pracují s rizikovými skupinami; kde hledat pomoc. Připojeny kazuistiky.

adolescent ; výživa ; nedostatek potravy ; stravovací zvyklosti ; podvýživa ; alkohol ; porucha metabolismu ; riziková skupina ; psychologie osobnosti ; epidemie ; drunkorexie ; porucha příjmu potravy

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456192>

5.

Hledání vlastní hodnoty a (ne)soutěžení / Erika Faltysová -- cze

In: Informatorium 3-8 : časopis pro výchovu dětí od 3-8 let v mateřských školách a školních družinách -- ISSN 1210-7506 -- Roč. 24, č. 3 (březen) (2017), s. 18-20.

Je ověřeno, že důraz na výkon, soutěžení, spěch, srovnávání nesrovnatelného a jednostranné hodnocení dítěti (člověku) neprospívá. Ochuzuje ho o prožitky, pohledy a vrstvy mnohem důležitější. Autorka uvažuje nad hledáním míry a možnosti, jak dětem dopřát radost z vlastních výkonů, ze sebe samých, z možnosti růstu a překonávání sebe sama. Děti mají radost ze svých aktivit a z poznání, že to jsou právě ony, kdo umí. Těší je, když jsou k jejich činům uznalí lidé, na kterých jim záleží. I když jsou děti soutěživé, potřebují k soutěžení daleko více své vrstevníky než dospělí. Od dospělých by se měly dozvídat o své jedinečnosti, naučit se pracovat se svým nadáním i problémy a poznávat, že každému bylo dáno něco jiného, ale že vše má svou hodnotu.

dítě ; schopnost ; dovednost ; komparace ; soutěžení ; vrstevnická skupina ; hodnocení ; sebehodnocení ; pedopsychologie ; hodnota ; vnímaná zdatnost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456544>

6.

Iren Stehli : národnost při focení neřeším, člověk mě musí oslovit svým příběhem / Inka Jurková -- cze

In: Romano vod'í = Romská duše -- ISSN 1214-8660 -- Roč. 2016, č. 10 (2016), s. 16-17.

Článek stručně seznamuje s profesní dráhou česko-švýcarské fotografky Iren Stehliové a poté se již soustředí na její neznámější fotografický cyklus s názvem Libuna. Uvádí důvody, jež fotografku vedly k tomu, aby se zaměřila na zachycování života romské dívky a její pozdější rodiny. Představuje zásadní okamžiky fotorománu, jež Stehliová tvořila takřka třicet let a jenž odráží i změnu života Romů po sametové revoluci.

fotografie ; fotografování ; dokument ; Romové ; životní příběh ; dívka ; žena ; rodina ; etnická menšina ; sociální postavení ; národnost ; revoluce ; Stehli, Iren, ; Stehli, Iren, ; Libuna ; Česko ; Švýcarsko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456205>

7.

Již antičtí Řekové pokládali nucené vyučování za bezúčelné / Veronika Šefl -
- cze

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 25, č. 11 (2017), s. 10.

Příspěvek čerpající z knihy T. Vacínové Dějiny vzdělávání od Antiky po Komenského popisuje principy a organizaci vzdělávání ve staré Spartě a Athénách a představuje některá specifika výchovy a vzdělávání ve starém Řecku, učební pomůcky, hračky apod.

dějiny starověku ; dějiny školství ; vzdělávání ; organizace výuky ; výchovně vzdělávací principy ; historické hledisko ; Dějiny vzdělávání od Antiky po Komenského ; starověké Řecko ; Sparta (starověký řecký stát) ; Athény (starověký řecký stát)

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456785>

8.

Kognitivní dovednosti žáků čtvrtých ročníků v matematice a v přírodních vědách pohledem mezinárodního šetření TIMSS / Vladislav Tomášek,
Svatava Janoušková -- cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 14, č. 3 (2017), s. 13-15.

Projekt TIMSS přináší zajímavé informace nejen o tom, jaké vědomosti prokázali žáci 4. tříd ve vzdělávacím obsahu tematických okruhů matematiky (čísla, geometrické tvary a měření, znázornění dat) a přírodních věd (živá příroda, neživá příroda, nauka o Zemi), ale také o schopnostech žáků uplatnit konkrétní kognitivní dovednosti. TIMSS stanovuje tři obecné kategorie těchto dovedností - prokazování znalostí, používání znalostí a uvažování. Obsahem článku je podrobná analýza jednotlivých znalostí a dovedností a porovnání výsledků z let 2007 a 2015. Realizaci projektu zajišťuje Česká školní inspekce.

základní škola ; první stupeň ; test ; mezinárodní spolupráce ; matematika ; přírodní vědy ; přírodovědná gramotnost ; analýza ; znalost ; úroveň vědomostí ; dovednost ; poznávací schopnost ; vyjadřování ; inspekce ; TIMSS ; Česká republika ; ročník 4 ; 2007 ; 2015

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456797>

9.

Mladí lidé mají svůj názor, ale nevědí, jak jej uplatnit / Romana Slaninová -- cze

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 25, č. 10 (2017), s. 5.

Informace o probíhající kampani organizace YMCA s názvem Neninamtojedno, do níž se mohou zapojit mladí lidé od 6 do 30 let prostřednictvím sociálních sítí nebo anketních lístků, na kterých vyjadřují své názory k tomu, co jim v životě a ve světě, který je obklopuje, není lhostejné. Děti a mladí lidé často uváděli, že jejich názor nikoho nezajímá nebo mu není přikládána důležitost. To se snaží YMCA změnit prostřednictvím různých programů, letních táborů a dalších akcí a aktivit.

organizace mládeže ; průzkum ; názor ; děti školního věku ; mládež ; mladí dospělí ; společnost ; postoj mládeže ; Křesťanské sdružení mladých lidí (YMCA)

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456720>

10.

Nadané děti - popelky mezi žáky se SVP / Šárka Portešová; [Autor interview] Lenka Krejčová -- cze

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 4, č. 2 (2017), s. 13-16.

Rozhovor s docentkou Šárkou Portešovou, která se zabývá problematikou péče o nadané žáky. Ti jsou často popelkami mezi žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Hovoří o tom, jak je v současné době charakterizováno a definováno nadání, jak mohou učitelé poznat nadaného žáka, co nadaní žáci ve škole potřebují a v čem je odlišná jejich výuka; je představen test TIM3-5 na identifikaci nadaných žáků v matematice. Specifickou skupinou jsou žáci s dvojí výjimečností - nadané děti s dyslexií. V čem se liší od tradičních nadaných žáků, jak mohou učitelé podněcovat jejich vývoj.

žák ; nadaný ; vysoce nadaný ; poradenství ; speciální vzdělávací potřeby ; vztah učitel-žák ; dyslexie ; výuka ; pedagogická podpora ; vyučovací metoda ; inteligenční kvocient ; inteligence ; interview

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456203>

11.

Pohnutky Kristova svědka (I. Mistr Jan Hus) / Zuzana Svobodová -- cze

In: Studia Comeniana et historica -- ISSN 0323-2220 -- Roč. 45, č. 93-94 (2015), s. 5-24.

Autorka se snaží vyjasnit otázku, jaké byly úmysly (motivy) Jana Husa pro přijímání některých myšlenek Jana Viklefa, nakolik politické, morální nebo náboženské (reformační) a zároveň poukazuje obecně na základní motivace Husovy. Upozorňuje na problém odhalit motivaci jednání jiného člověka, proto dokládá motivační prvky přímo z prací Jana Husa. Ve druhé části textu poukazuje na motivační prvky z díla Jana Amose Komenského a motivace obou kněží dále porovnává. Byly v naprosté shodě? V čem se lišily? Co mohlo být důvodem případných rozdílů? A co je pramenem případných naprostých shod v jejich pohnutkách?

motivace ; osobnost ; jednání ; morálka ; etika ; dílo ; filozofie ; náboženské vyznání ; křesťanství ; protestantismus ; komeniologie ; komparace ; Hus, Jan, ; Komenský, Jan Amos, ; Wycliffe, John, ; Hus, Jan, ; reformace

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455756>

12.

Slackline jako zábava, výzva i balanční cvičení / Andrea Špinarová -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy: 5

In: Tělesná výchova a sport mládeže : odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele -- ISSN 1210-7689 -- Roč. 83, č. 2 (2017), s. 43-48.

Autorka, osobní trenérka, prezentuje novou pohybovou aktivitu (balanční cvičení) slackline (slack - volný, line - šňůra). Spočívá v chůzi na popruhu horizontálně nataženém mezi dvěma pevnými body. Může být součástí rozcvičky nebo cílenou součástí tréninku; trénuje koordinaci, rovnováhu i odvahu. Historie slackline, materiály a délky popruhů, jak začít s nácvikem - první kroky (doplňeno obrázky). Proč autorka tuto aktivitu doporučuje.

sport ; hra ; pohybový rozvoj ; cvičení ; motorika ; sportovní vybavení ; tělocvičné nářadí ; příroda ; slackline ; koordinace pohybu ; odvaha

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456469>

13.

Tisk českého fašismu a sudetoněmeckého nacionálního socialismu, jejich pohled na hospodářskou krizi a její interpretace / Martin Král -- cze

In: Historický obzor : časopis pro výuku dějepisu a popularizaci historie -- ISSN 1210-6097 -- Roč. 28, č. 1-2 (leden - únor 2017) (2017), s. 24-35.

Rozmach sudetoněmeckého nacionálního socialismu v období hospodářské krize. Deutsche nazionalsozialistische Arbeitspartei (DNSAP) a tisk propagující ideologii této sudetoněmecké strany: deník der Tag a týdeník Völkische Rundschau. Jazyk nacionalistických listů a obraz hospodářské krize na stránkách uvedených periodik. Čeští fašisté a jejich organizace Národní obec fašistická. Jazyk českých fašistických listů. Fašistická propaganda a světová hospodářská krize.

nacionalismus ; fašismus ; politická strana ; ideologie ; tisk ; jazyk ; postoj ; dějiny dvacátého století ; hospodářská krize ; dějepis ; Československo ; nacismus

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456418>

14.

Úroveň pohybových dovedností českých předškoláků / Jakub Kokštejn -- cze

In: Pohyb je život : časopis pro cvičitele a činovníky sportu pro všechny -- ISSN 1212-0669 -- Roč. 21, č. 1 (březen 2017) (2017), s. 8-10.

Kritický význam předškolního věku pro získání základních pohybových dovedností dětí. Negativní důsledky zanedbání pohybového rozvoje v tomto období. Metodika a výsledky výzkumu, který u 510 českých dětí předškolního věku zjišťoval úroveň jejich pohybových dovedností. Výzkum sledoval výskyt obtíží v oblasti motoriky v jednotlivých věkových skupinách (3-4 roky, 5 let, 6 let) a u chlapců a děvčat. Celkově byly zaznamenány pohybové obtíže u 14 % dětí, největší výskyt motorických obtíží byl zjištěn u nejmladší kategorie.

předškolní věk ; předškolní dítě ; pohybový rozvoj ; motorika ; nedostatek ; výsledek výzkumu ; Česká republika

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/457010>

15.

Vztah trémy, sebeúčinnosti a sebevědomí u českých, chorvatských a amerických studentů hudby / Ena Stevanović -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Hudební výchova : časopis pro hudební a obecně estetickou výchovu školní a mimoškolní -- ISSN 1210-3683 -- Roč. 24, č. 3 (2016), s. 4-7.

Článek na základě výzkumu prováděného u vysokoškolských studentů hudby pocházejících z 3 odlišných vzdělávacích systémů upozorňuje na problém trémy hudebníků. Rozebírá faktory, které se vzájemně ovlivňují a určují intenzitu působení trémy na výkon (sebevědomí, vnímaná hudební sebeúčinnost, úroveň připravenosti repertoáru, výkonné zkušenosti). Tréma jako jev, který český vzdělávací systém zanedbává. Příležitosti vystupovat veřejně se pozitivně odráží ve vyšším pocitu sebeúčinnosti, sebevědomí a slabším projevu trémy. Z porovnání vyšli nejlépe studenti z USA, kteří mají více příležitostí k veřejnému vystupování.

hudba ; hudební škola ; student ; strach ; sebedůvěra ; sebepercepce ; systém výchovy a vzdělávání ; výkon ; zkušenost ; projev ; vysoká škola ; pedagogický výzkum ; Česko ; Chorvatsko ; Spojené státy americké ; tréma ; sebeúčinnost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455935>